Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 8.06.2011 www.osw.waw.pl

Wyłom w przywilejach podatkowych Gazpromu

1 czerwca rząd rosyjski zatwierdził projekt założeń polityki podatkowej na lata 2012–2014, przewidujący m.in. zwiększenie opodatkowania koncernu Gazprom. Rząd zdecydował ponadto o zniesieniu od początku 2012 roku podatku od wydobycia (NDPI) dla projektu Novateku Jamał-LNG. Obydwie decyzje można postrzegać jako sygnał zmian na rosyjskim rynku gazowym. Coraz częstszemu kwestionowaniu przywilejów państwowego monopolisty Gazpromu towarzyszy widoczne umacnianie na tym rynku pozycji Novateku – największego niezależnego od Gazpromu gracza.

Rząd zdecydował o podwojeniu podatku od wydobycia dla Gazpromu w latach 2012–2014 (z obecnych 237 do 536 rb./1000 m^3). Przyniesie to budżetowi w tym okresie łącznie ok. 18 mld USD. Środki te mają być przeznaczone na finansowanie deficytu budżetowego. Wobec pozostałych producentów gazu utrzymano standardową indeksację tego podatku o wielkość inflacji. Rząd przyznał jednocześnie przywileje podatkowe (całkowite zniesienie NDPI na okres 12 lat albo do osiągnięcia 250 mld m^3 skumulowanego wydobycia) dla jamalskiego projektu Novateku – dynamicznie rozwijającej się firmy prywatnej, należącej do osób zbliżonych do premiera Putina.

Deklarowanym doraźnym celem zwiększonego opodatkowania Gazpromu jest pozyskanie dodatkowych środków na finansowanie w latach 2012–2014 deficytu budżetowego. Decyzja rządu, podjęta mimo oporu monopolisty, jest pierwszym od wielu lat przypadkiem nieskuteczności lobbingu Gazpromu w obronie własnych interesów. W dłuższej perspektywie może ona sygnalizować zmianę tendencji w sektorze gazowym – większą skłonność państwa do stymulowania wzrostu wydobycia (zwłaszcza przez niezależnych od Gazpromu producentów gazu) i do osłabienia monopolistycznej kontroli koncernu nad systemem przesyłowym. <epa>